

Jaarverslag WMO Adviesraad SWF 2018

Algemeen

Organisatie WMO Adviesraad

De WMO Adviesraad is in 2018 van start gegaan met een nieuwe organisatiestructuur. De belangrijkste wijziging is de invoering van werkgroepen (onder andere Wonen, Jeugd, Mantelzorg) die specifieke onderwerpen voor hun rekening nemen. De voorzitters van de werkgroepen hebben zitting in het Algemeen Bestuur van de WMO Adviesraad.

De oude structuur van lokale raden is in de loop van 2018 opgeheven. Om beschikbare kennis en ervaring te borgen, is leden van de voormalige lokale raden verzocht een rol te spelen in de nieuwe structuur.

Samenwerking als succesfactor

De visie van de WMO Adviesraad is dat de samenleving het meest gediend is met een adviesplatform dat integraal adviseert over alle aspecten van het sociaal domein. Op dit moment is dit nog niet de situatie. De onderwerpen 'participatie' en 'inkomen' worden beheerd door de zelfstandige cliëntenraad WBB. Het onderwerp 'bereikbaarheid van (openbare) gebouwen voor mensen met een beperking' kent eveneens een aparte belangenorganisatie: de Cliëntenparticipatie Integraal Gehandicaptensbeleid, kortweg de CIG.

De WMO Adviesraad werkt uiteraard nauw samen met beide organisaties.

Daarnaast onderhoudt de adviesraad intensieve contacten met tientallen organisaties met een directe of indirecte zorggerelateerde functie, zoals de ouderenbonden.

Tenslotte speelt de adviesraad een actieve rol in het overleg van provinciale adviesraden. Hier wordt kennis en ervaring uitgewisseld. Tevens is dit het podium waarop gemeentelijke overstijgende zaken worden overlegd.

Onafhankelijke clientondersteuning

De Onafhankelijke Client Ondersteuning (OCO) kent een begeleidingsgroep die elk kwartaal bij elkaar komt. De WMO Adviesraad is actieve deelnemer in dit beraad.

De ondersteuning van klanten loopt op zich goed. Per jaar worden tientallen klanten geholpen in hun persoonlijke en/of schriftelijke contacten met de gebiedsteams en andere onderdelen van de gemeente.

De vraag blijft echter of het principe van OCO voldoende bekend is bij de doelgroep in onze gemeente. Communicatie over de dienstverlening van de OCO is daarom een weerkierend onderwerp van gesprek geweest.

Afschaffing Himmelsjek

In 2018 is de Himmelsjek in Friesland afgeschaft. Problemen met aanvragen en uitvoeringskosten zijn mede de aanleiding geweest om hier mee te stoppen. De gemeente heeft alle betrokkenen geïnformeerd.

De WMO Adviesraad is betrokken geweest bij het proces en de uitvoeringsactiviteiten.

Resultaatgerichte financiering

De gemeente heeft begin 2018 een traject in gang gezet om te komen tot resultaatgerichte financiering. Het uitgangspunt hierbij was dat niet meer gerekend wordt met een aantal uren zorg, maar met een resultaat op te verrichten zorgactiviteiten (voorbeelden: een schoon huis, de opbouw van een sociaal netwerk enz.). In de eerste helft van 2017 is gesproken over welke resultaatgebieden we binnen de WMO kennen en hoe we dit zouden moeten omschrijven. Hierin werd aanvankelijk samengewerkt met de gemeente de Fryske Marren. Halverwege het jaar besloot de gemeente de Fryske Marren een ander traject te volgen.

De gemeente SWF heeft daarop besloten het project zelfstandig uit te voeren met als doel de nieuwe werkwijze in te voeren per 1 januari 2019.

De WMO Adviesraad heeft dit traject intensief gevolgd en heeft in oktober 2018 de gemeente nadrukkelijk geadviseerd langer de tijd te nemen voor invoering. Naar de inzichten van de raad, gebaseerd op verschillende signalen uit het veld, waren er nog te veel 'losse eindjes' om verantwoord tot invoering over te kunnen gaan. De belangen van de burger waren hier in het geding. Het overhaast invoeren van nieuwe systemen leidt tot onrust en onduidelijkheid bij de afnemers van de zorg.

Daarnaast werd er een groot vraagteken geplaatst bij de juridische hardheid van deze manier van werken. Landelijk zijn gemeenten met vergelijkbare initiatieven door de rechter teruggefloten.

Mede naar aanleiding van de adviezen van de adviesraad is het project door de gemeente tot nader order stilgelegd.

Innovatie in de zorg

Innovatie in de zorg is een belangrijk aandachtspunt van de WMO Adviesraad. Onderstaand een overzicht van de belangrijkste werkgroepen:

1. Samenwerken tussen aanbieders.
2. Samenwerking gemeente, voorliggend veld en de aanbieders.
3. Nieuwe techniek invoeren, zoals beeldbellen: obstakels beschrijven en wegnemen.

De WMO Adviesraad neemt deel aan deze laatste werkgroep.

Nadere regels WMO-verordening

In 2018 zijn nadere regels in het kader van de WMO Verordening geformuleerd. De adviesraad is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming hiervan. Adviezen voor verbetering zijn overgenomen. Het project is in het verslagjaar nagenoeg afgerond. Een openstaand punt van aandacht is nog de tekst over de gemaximeerde eigen bijdrage voor WMO-voorzieningen.

Werkgroep Mantelzorg

De Werkgroep Mantelzorg, als werkgroep van de WMO-adviesraad SWF, startte in 2018 met Piet van der Meer (IJsselmeerkust), Gerda Boekema (IJsselmeerkust), Gerlof Otter (IJlst e.o.), Douwe en Geeske Venema (Bolsward e.o.), Hennie Stroes (Sneek) en Arjen Kuiper (Sneek). In maart heeft Hennie Stroes de werkgroep verlaten.

De werkgroepleden vertegenwoordigen de WMO Adviesraad in elk van de vier Netwerken Mantelzorg. Zij wisselen info, kennis en ervaring uit, zij zijn betrokken bij de opzet en nemen deel aan de netwerkactiviteiten. Voorbeelden hiervan zijn de activiteiten tijdens de Week van de Mantelzorg (rond 10 november): uitdelen info-/verrassingstasjes (ruim 1700 in de hele gemeente), betrokkenheid bij de verwenactiviteiten van de Stipepunten, promotionele activiteit voor twee gratis theatervoorstellingen. Ook zijn de leden van de werkgroep betrokken geweest bij speciale evenementen, zoals de Kerst-in in Bolsward.

De Werkgroep Mantelzorg heeft korte contactlijnen met de gemeente (Mary Gorren) en de Stichting Sociaal Collectief SoCo (Jannie de Vries), die beiden regelmatig aanwezig zijn bij het werkgroepoverleg.

De overgang van de mantelzorgondersteuning van Timpaan Welzijn naar het SoCo heeft in 2018 voor de nodige problemen gezorgd. Het SoCo heeft echter met veel energieactiviteiten met een nieuwe aanpak op- en voortgezet.

De werkgroep is in 2018 betrokken geweest bij:

- de opzet van de Mantelzorgpas (in werking begin 2019).
- aanpassing van de regeling Mantelzorgwaardering.
- plaatsing korte artikeltjes m.b.t. mantelzorg in buurt- en kerkblaadjes.
- presentatie voor "Vrouwen van nu".
- bespreking met gemeente en de aanzet geven tot een project Werk en Mantelzorg in SWF.
- bespreking van mogelijkheden tot verbeteringen in de mantelzorgondersteuning in de gemeente via Stipepunten, Gebiedsteams en mantelzorgmakelaars.

Aandachtspunten van de werkgroep voor 2019:

- uitbreiding aantal partners in de Netwerken Mantelzorg.
- periodieke (kwartaal) publiciteit over mantelzorg in media als huis-aan-huis bladen, wijk- en kerkblaadjes.
- organisatie mantelzorg voor mensen met een hersenaandoening, zoals dementie.
- opzet en uitvoering project Werk en Mantelzorg.
- het rekruteren en begeleiden van onze mantelzorgers.
- het inventariseren van vraag en aanbod op het gebied van respijtzorg en eventueel aanpassing van het aanbod respijtzorg.
- de financiële situatie van mantelzorgers.
- preventie: het organiseren van mantelzorg in een zo vroeg mogelijk stadium.

Tenslotte heeft de werkgroep Mantelzorg in 2018 getracht de gemeente te overtuigen van het nut en de noodzaak van het predicaat 'Mantelzorg Vriendelijk Bedrijf'. Dit is in het verslagjaar nog niet gerealiseerd, maar naar verwachting zal dit in 2019 zijn beslag krijgen.

Werkgroep Jeugd

De werkgroep Jeugd heeft in 2018 vijf keer vergaderd.

Twee keer heeft overleg plaats gevonden met ambtenaren van de gemeente.

In 2018 heeft de werkgroep afscheid genomen van Sietske Hofman. Nieuwe leden zijn Erik van der Veer en Nita de Jong. Op verzoek schuift Idzard Pruiksma (medewerker van Sociaal Collectief) aan bij de vergadering.

De volgende onderwerpen c.q. projecten zijn in 2018 aan de orde geweest.

Resultaatfinanciering

De specialistische Jeugdzorg is dit jaar gestart met resultaatfinanciering.

Resultaatfinanciering heeft als voordeel dat er meer overleg is tussen de zorgaanbieders over wat nodig is om het gewenste resultaat te bereiken en dat de 'hoofdaannemer' aanspreekbaar is op het behandelproces. Ook wordt verwacht dat de transformatie op deze manier gaat plaats vinden. In goed overleg heeft de gemeente met de zorgaanbieders (klein en groot) de prijs vastgesteld.

Eind 2018 blijkt dat er sprake is van budgetoverschrijding. Het is nog de vraag of dit incidenteel of structureel is. Dit wordt onderzocht.

Vernieuwing van het hulpverleningsaanbod is nog niet echt tot stand gekomen. Iedereen heeft het nog druk met de vorm, terwijl de inhoud nog onderbelicht is.

Pilot POH GGZ Jeugd

Bij 50% van de Huisartsen is een POHZ Jeugd aanwezig. Er is sprake van directe, lichte hulp, welke in 75% van de meldingen voldoende is.

Wij vinden dit een laagdrempelige wijze van hulpverlening. Het is logisch en voor de jongere/ouders een herkenbare vorm van hulpverlening.

Klachtenregeling Jeugd

De werkgroep heeft de Klachtenregeling Jeugd bestudeerd en een gevraagd advies gestuurd naar de Gemeente.

Inhoudelijk is geadviseerd over ondersteuning van de klager, het schriftelijk vastleggen en versturen naar de klager, dat de beklagde bijgestaan kan worden door een gemachtigde etc.

Daarnaast is geadviseerd over de bekendmaking van de klachtenregeling: wij stellen ons voor dat als het gebiedsteam ondersteuning biedt er een informatiepakket aanwezig is waarin informatie staat over onder andere de OCO en over de Klachtenregeling. De medewerker geeft bij uitreiking enige toelichting, zodat men bij aanvang hulpverlening direct op de hoogte is.

In begrijpelijke taal wordt de Klachtenregeling in een folder verwoord. Belangrijk daarbij is ook om duidelijk aan te geven dat de klager zich, indien nodig, kan laten ondersteunen bij de klacht.

De gemeente heeft op ambtelijk niveau een terugkoppeling gegeven. De suggesties van de WMO Adviesraad ten aanzien van de informatievoorziening richting cliënten wordt overgenomen.

Reiskosten scholieren Voortgezet Onderwijs

Signalen uit de dorpen langs de spoorlijn Stavoren-Sneek over de hoge reiskosten van scholieren die voortgezet Onderwijs volgen zijn door de Werkgroep Jeugd opgepakt. Dat heeft ertoe geleid dat de Gemeente Súdwest-Fryslân, indien er sprake is van een reisafstand van minstens elf kilometer, gezinnen tegemoetkomt. Als sprake is van een inkomen boven het sociaal minimum dan geldt een 30% korting op een jaartrajectkaart. Voor scholieren uit gezinnen met een inkomen beneden het sociaal minimum werd het abonnement al volledig vergoed.

In juli 2018 heeft Provinciale Staten besloten de reiskostenregeling voor scholieren naar het voortgezet onderwijs in heel Friesland “af te toppen”, waardoor een jaarabonnement voor bus of trein maximaal €1000 kost in schooljaar 2018-2019. De regeling die sinds een jaar werd uitgevoerd binnen onze gemeente SWF is hierin opgenomen. De aanvragen van ouders lopen nog wel via de gemeente en Arriva. De gemeente moet ook jaarlijks cijfers aanleveren over het gebruik. In 2022 wordt de regeling geëvalueerd en mogelijk weer met vier jaar verlengd.

Jongeren betrekken bij werkgroep

Doordat Erik van der Veer (cliëntenraad WWB) de werkgroep heeft versterkt en Idzard Pruiksmā (medewerker Sociaal Collectief) op zijn of ons verzoek aanschuift, komen er meer signalen van jongeren. Door de positie van de WMO Adviesraad kan de werkgroep Jeugd deze signalen bespreken met de Gemeente. Met de Gemeente is afgesproken dat bij een uitnodiging aan jongeren om in gesprek te gaan, de Humanitasgroep wordt uitgenodigd.

Regie in de zorg

Door middel van een casus is aan de orde geweest of de jongere/ouder voldoende regie heeft over het zorgproces. Dit is een voorbeeld waarbij het ‘nieuwe denken’ niet wordt toegepast. Het heeft ook te maken met bejegening, respect hebben voor mening jongere etc. De werkgroep heeft meerdere voorbeelden uitgewerkt ter bespreking met de gebiedsteams van de gemeente.

Een ander probleem is wie, als er een wachtlijst is, er mede voor zorgt dat een jongere niet aan zijn lot wordt overgelaten. Er blijken beperkte mogelijkheden te zijn voor de zorgaanbieder om de zorg te bieden. Er is niet voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar en/of men durft het niet aan om personeel aan te nemen. Er is vooral een wachtlijst voor jongeren met een (ernstige) vorm van autisme en jongeren met een verstandelijke beperking.

Er wordt altijd ook gekeken of er een second best oplossing is. Zo niet, dan houdt de POH Jeugd en/of de gebiedsteammedewerker de situatie in de gaten. Zij vragen als het ware aan de jongere welke ondersteuning nodig is. Het is fijn om deze afspraak te kennen, zodat wij kunnen kijken of dit in de praktijk ook zo werkt.

Participatie kwetsbare werkeloze jongeren

Werkloze jongeren melden zich bij de gemeente om een uitkering aan te vragen. Die krijgen ze niet omdat ze eerst zelf moeten proberen om werk te gaan zoeken. Lukt dit niet binnen een maand dan kunnen ze terugkomen voor de aanvraag voor een uitkering. Niet alle jongeren (naar schatting 300) komen terug en zijn daardoor 'vermist'.

De werkgroep heeft dit probleem beschreven en onder de aandacht van de gemeente gebracht. Hierbij spelen twee vragen een rol:

- Is de gemeente op de hoogte van de 'vermissingen'?
- Zo ja, op welke wijze worden de betreffende jongeren gestimuleerd om in de maatschappij te participeren?

De gemeente heeft geantwoord zich het advies ter harte nemen en adequate maatregelen uit te werken.

Communicatie over succesvolle projecten

We hebben aangegeven dat het goed zou zijn als de gemeente meer publieksgerichte publiciteit geeft aan mooie en succesvolle projecten en trajecten. Voorbeelden zijn de pilot 'POH Jeugdwerker en huisarts', de Onderwijs-Zorgarrangementen en de activiteiten van jeugdhulpverleners in kleine klassen.

Werkgroep Wonen

De werkgroep Wonen houdt zich bezig, vanuit het perspectief van de WMO, met de ontwikkelingen op woongebied in de gemeente SWF.

In 2018 heeft de werkgroep onder andere een ongevraagd advies gegeven naar aanleiding van het onderzoeksrapport Wonen, Zorg en Ondersteuning.

Hierbij zijn twee zaken onder de aandacht van de gemeente gebracht:

- In het onderzoek is onder meer gekeken naar de verhuisgeneigdheid. Daarbij wordt geconstateerd dat die onder 65-plussers gering en onder 75-plussers zeer gering is. De verhuisgeneigdheid zou dan input kunnen zijn voor het nog te starten woningbehoefte onderzoek. De werkgroep geeft aan de gemeente op het feit dat het landelijk gezien bij ca. 1/7 van de verhuizingen ging om mensen die niet wilden verhuizen maar het toch hebben gedaan, in veel gevallen om gezondheidsredenen. De werkgroep waarschuwt de gemeente, op basis van deze informatie, voor onderschatting van het probleem. Zij adviseert bij de uitwerking ook te kijken naar andere indicatoren dan die in het onderzoek gehanteerd worden, zoals bijvoorbeeld de wachttijden.

- Voorts heeft de werkgroep aandacht gevraagd voor het onderwerp woningaanpassingen. In het kader van de WMO kan een inwoner vragen om een gemeentelijke bijdrage voor aanpassing van de woning om die geschikt te maken voor iemand met beperkingen. Deze aanpassing is gekoppeld aan de bewoner. De werkgroep zou liever zien dat de aanpassing gekoppeld wordt aan de woning. In die opzet zouden gemeenten en corporaties gezamenlijk (ook in financieel opzicht!) complexen geschikt moeten maken voor mensen met beperkingen. Zeker met het oog op de vergrijzing acht de werkgroep het verstandig dit in één keer aan te pakken: het is efficiënter en daardoor goedkoper (ook in termen van afhandeling). Bovendien is het beter om preventief te werk te gaan dan – zoals nu het geval is – te wachten tot zich een probleem voordoet.

De werkgroep zou graag zien dat de gemeentemiddelen vrijmaakt voor een investeringsprogramma en dat het onderwerp wordt ingebracht in de gesprekken met de corporaties over de prestatieafspraken 2019 e.v. jaren.

Tenslotte heeft de WMO Adviesraad aangegeven graag actief te participeren in vervolgstappen ten aanzien van het woonbeleid, zoals de voorgenomen interactieve workshops.

WMO Adviesraad SWF
Maart 2018

Dagelijks Bestuur:
Arend Schenkel
Gerlof Otter
Loek Hogenhout